

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/152/2022
Identifikačné číslo spisu: 1516201898
Dátum vydania rozhodnutia: 20.03.2024
Meno a priezvisko: Mgr. Peter Melicher
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:1516201898.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Poľnohospodárska Pôda s.r.o., Bratislava, Sibírska 55, IČO: 44 138 369, zastúpeného LawService, s.r.o., Zvolen, Stráž 223, proti žalovanej W. L., narodenej XX. L. XXXX, O., O. T. XX, zastúpenej advokátkou JUDr. Gabrielou Strýčekovou, Nitra, Gladiolová 12, IČO: 36 112 950, za účasti intervenienta na strane žalovanej: MH Invest II, s. r. o., Bratislava, Trnavská cesta 100, IČO: 50 021 150, zastúpený Advokátskou kanceláriou REDANT, s. r. o., Bratislava, Konventná 6, IČO: 53 682 581, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 18C/135/2016, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 13. januára 2022 sp. zn. 9Co/95/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Intervenient na strane žalovanej má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 17. júna 2021 č. k. 18C/135/2016-256 zamietol žalobu žalobcu a žalovanej a intervenientovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Súd prvej inštancie žalobu zamietol a žalovanej, ako aj intervenientovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi vo výške 100 %. Po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 137 CSP, § 48 ods. 1, § 123, § 126 ods. 1, § 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 6 ods. 6 zák. č. 282/2015 Z. z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ako aj zisteným skutkovým stavom. V odôvodnení uviedol, že vykonaným dokazovaním zistil, že dňa 6. júla 2015 bola medzi žalobcom ako kupujúcim a žalovanou ako predávajúcou uzatvorená kúpna zmluva č. 2015/7/K23+K24+1962, predmetom ktorej bol prevod nehnuteľností nachádzajúcich sa v kat. úz. Y.Ž., okres Nitra, obec O., zapísaných na LV č. XXXX, parcely registra „E“, evidované na mape určeného operátu parc. č. 1539 - orná pôda o výmere 2629 m², parc. č. 1540 - orná pôda o výmere 3345 m², a to v podiele 1-ici, aj nehnuteľnosť zapísaná na LV č. XXXX parc. č. 1962 - orná pôda o výmere 1683

m2 v podiele 1/3-ina. Žalovaná podpísala 3 zmluvy - uvedenú kúpnu zmluvu, zámennú zmluvu a kúpnu zmluvu, ktorou vzápätí predala zamenené nehnuteľnosti. Návrh na vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam bol Okresnému úradu Nitra, katastrálny odbor doručený dňa 8. júla 2015. Dňa 29. júla 2015 žalovaná podala na Okresný úrad Nitra žiadosť o zastavenie konania o vklade kúpnej zmluvy z dôvodu odstúpenia od zmluvy. Rozhodnutím Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru V 5456/2015-33 zo dňa 13. novembra 2015 bolo konanie o návrhu na vklad vlastníckeho práva na základe uvedenej kúpnej zmluvy zo dňa 06. 07. 2015 zastavené a Okresný úrad Nitra, odbor opravných prostriedkov odvolanie žalobcu zamietol a rozhodnutie správneho orgánu potvrdil. Následne žalovaná uzatvorila kúpnu zmluvu so spoločnosťou MH Invest, s. r. o. dňa 9. februára 2016, pričom predmetom prevodu bola parcela č. 1539, druh pozemku: orná pôda o výmere 2629 m2 a parcela č. 1540, druh pozemku: orná pôda o výmere 3345 m2 (v podiele 1-ica). Na základe ďalšej kúpnej zmluvy zo dňa 21. júna 2016, uzatvorenej medzi MH Invest, s. r. o. ako predávajúcim a spoločnosťou MH Invest II., s. r. o. ako kupujúcim boli predmetom prevodu okrem iného aj nehnuteľnosti, a to parc. č. 520/610 o výmere 2629 m2 a parc. č. 520/611 - ostatné plochy o výmere 3345 m2, zapísané na LV č. XXXX. Právoplatnosťou rozhodnutia Okresného úradu Nitra, odbor výstavby a bytovej politiky č. OÚ-NR-OVBP2-2016/031897-32 zo dňa 18. augusta 2016 došlo okrem iného k vyvlastneniu pozemkov v prospech spoločnosti MH Invest, s. r. o. Náhrada za vyvlastnenie bola uložená do úschovy na OS Nitra. Súd mal vedomosť z obdobných vecí, že Vláda SR uznesením č. 401/2015 zo dňa 8. júla 2015 schválila návrh na vydanie osvedčenia o významnej investícii.

1.1. Žalobca sa ďalej domáhal určenia, že je podielovým spoluvlastníkom pozemku registra „E“ parc. č. 1962 - orná pôda o výmere 1683 m2 v podiele 1/3-ina nachádzajúca sa v kat. úz. Y. Táto nehnuteľnosť nebola vyvlastnená. Súd mal za to, že v tejto časti žaloby bol naliehavý právny záujem na požadovanom určení, pretože žalovaná je zapísaná ako podielový spoluvlastník týchto nehnuteľností a spochybňuje právo žalobcu. V súlade s platnými ustanoveniami Katastrálneho zákona v čase rozhodovania o návrhu návrh na vklad kúpnej zmluvy katastrálny orgán zamietol, nakoľko zákonom č. 304/2009 Z. z. bol s účinnosťou od 1. septembra 2009 zmenené ust. § 31 Katastrálneho zákona a správny orgán už nemôže rozhodnúť len o časti návrhu. Žalobca preto nenadobudol vlastnícke právo na základe právoplatného rozhodnutia o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností k nevyvlastnenému pozemku, nakoľko správny orgán nemohol rozhodnúť o návrhu na vklad len v časti návrhu týkajúceho sa nevyvlastneného pozemku. Zároveň okresný súd poukázal na okolnosti uzatvorenia kúpnych zmlúv, zámennej zmluvy, ktoré boli uvedené v odstúpení od zmluvy dňa 4. augusta 2015 žalovanou. Zmluvy podpísala v časovej tiesni, v nevedomosti, v neskúsenosti ako predávajúcej, kedy došlo k urýchlenému podpisovaniu zmlúv za prítomnosti notára priamo u nej. Súd poukázal aj na to, že ponúknutá kúpna cena bola v hrubom nepomere s neskoršími výkupnými cenami. Zneužitím neskúsenosti, dôverčivosti a nedostatočnej informovanosti žalovanej súd mal za to, že kúpna zmluva je absolútne neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 a § 39a Občianskeho zákonníka, pretože svojím obsahom a účelom sa prieči dobrým mravom. Navyše, v zmysle § 140 Občianskeho zákonníka žalovaná ako podielová spoluvlastníčka bola povinná svoje spoluvlastnícke podiely ponúknuť na odkúpenie ostatným spoluvlastníkom. V spore nebolo preukázané, že uzatvorená kúpna zmluva medzi MH Invest, s. r. o. a MH Invest II, s. r. o. je neplatným právnym úkonom. Zákon upravuje právo odstúpiť od zmluvy pre prípad uzavretia zmluvy v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok. S poukazom na vyššie uvedené, mal za to, že kúpne zmluvy sú absolútne neplatným právnym úkonom a z uvedených dôvodov žalobu v celom rozsahu zamietol.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 13. januára 2022 sp. zn. 9Co/95/2021 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanej a intervenientovi priznal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie uvedenými v napadnutom rozsudku. S poukazom na ustanovenia § 137 písm. c), § 220 ods. 2, § 191, § 192, § 193, § 194 § 205 a § 387 ods. 1, ods. 2 CSP konštatoval, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle 220 ods. 2 CSP. Učinené zistenia súdu prvej inštancie majú vecné i logické zakotvenie vo vykonaných dôkazoch a prijaté skutkové a právne závery sú odôvodnené zrozumiteľne a v súlade s ustálenou súdnou praxou, pri súčasnom zohľadnení ochrany subjektívneho práva oboch sporových strán, ich rovnosti v uplatnení práv, ochrany ich oprávnenej dôvery v právo,

ako i predvídateľnosti súdneho rozhodnutia. Napadnutému rozhodnutiu sa nedalo vytknúť ani nedostatočné zistenie skutkového stavu, ani že by súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov sporových strán nevyplývali, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo, že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne, že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ustanovení § 192, § 193, § 194 a § 205 CSP, alebo, že by na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia, alebo, že by použité zákonné ustanovenia nesprávne vyložil. Nebola zistená ani jedna vada namietaná žalobcom v odvolaní. Odvolací súd sa stotožnil s dôvodmi súdu prvej inštancie uvedenými v napadnutom rozsudku (§ 387 ods. 2 CSP) a zopakoval, že súd prvej inštancie skúmal naliehavý právny záujem na podanej žalobe v zmysle § 137 písm. c) CSP s tým, že naliehavý právny záujem nie je daný a žalobu žalobcu zamietol. S ohľadom na skutočnosť, že žalobca prioritne spochybňoval tento záver prvoinštančného súdu v odvolaní, bolo potrebné ako zásadnú vyriešiť otázku (ne)existencie naliehavého právneho záujmu na žalobou požadovanom určení. Bližšie rozviedol úvahu, že posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie práva, ktoré je touto neistotou ohrozené. Záver súdu o (ne)existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu preto predpokladá posúdenie, či podaná určovací žaloba je procesne prípustným nástrojom ochrany jeho práva, a či snáď spornosť neodstraňuje, a len zbytočne vyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné konanie. Ak žalobca neosvedčí svoj naliehavý právny záujem na ním požadovanom určení, ide o samostatný a prvoradý dôvod pre zamietnutie žaloby; pokiaľ súd dospeje k záveru, že tá - ktorá určovací žaloba nie je z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení spôsobilým alebo prípustným prostriedkom ochrany práva, zamietne žalobu bez toho, aby sa zaoberal meritom veci. Určovací žaloba nie je spravidla opodstatnená vtedy, ak vyriešenie určitej otázky neznamená úplné vyriešenie obsahu spornosti daného práva, alebo ak požadované určenie má povahu (len) predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu či tu je (nie je) právo. Na margo prejednávanej veci odvolací súd poznamenal, že žalobca pôvodnú žalobu na určenie vlastníckeho práva odôvodňoval neplatnosťou odstúpenia od kúpnej zmluvy žalovanou. Po pripustení zmeny žaloby naliehavý právny záujem odôvodňoval rozhodnutím o vyvlastnení pozemku a jeho nároku na vyplatenie náhrady za vyvlastnenie. Odvolací súd vyslovil presvedčenie, že naliehavý právny záujem na žalobcom požadovanom určení nie je daný, pretože žalobcom požadované určenie by nemalo vplyv na zmenu aktuálne zapísaného vlastníka predmetných nehnuteľností, pretože žalobca sa tohto určenia nedomáhal a žiadal určiť vlastnícke právo iba ku dňu vyvlastnenia. Aktuálne evidovaný vlastník nehnuteľnosti nadobudol vyvlastnením v zmysle zákona č. 282/2015 Z.z. a nie je právnym nástupcom žalovanej. Teda samotný petit žaloby sa neviaže na odstránenie konkrétnej spornosti žalobcom uplatňovaného práva. Odvolací súd vychádzal z toho, že žalobca žalobu podal z dôvodu vyplatenia náhrady za vyvlastnený pozemok. Odvolací súd mal zo svojej rozhodovacej činnosti vedomosť, že uznesením Okresného súdu Nitra z 26. marca 2019 č. k. 12U/4/2016-53, súd rozhodol o prijatí zložiteľa spoločnosti MH Invest s. r. o., IČO: 36 724 530 pre príjemcu MH Invest II, s. r. o., IČO: 50 021 150 do úschovy sumu 1 682 830,92 eura. Teda zložiteľ zložil zálohu v prospech konkrétneho príjemcu. Žalobca v priebehu konania predložil súdu rozhodnutie o vyvlastnení v prospech spoločnosti MH Invest, s. r. o., z ktorého vyplývalo, že za vyvlastnené pozemky patrí spoločnosti MH Invest II, s. r. o. náhrada podľa ustanovenia § 4 ods. 3 zákona č. 282/2015 Z.z. Krajský súd ďalej ozrejmil, že konanie o úschovách je upravené v siedmej hlave zákona č. 161/2015 Z.z. (ďalej len „CMP“), konania vo veciach notárskych úschov, v ustanovení § 359 CMP sú upravené súdne úschovy, u ktorých sa postupuje rovnako ako pri notárskych úschovách. Ustanovenie § 335 a nasl. CMP upravuje konanie o námietkach proti vydaniu predmetu notárskej úschovy, zloženej na účely splnenia záväzku s tým, že sa jedná sa o samostatnú časť konania, v ktorej súd nariaďuje pojednávanie za účelom zistenia oprávnenej osoby na vydanie predmetu úschovy, ak si jej vyplatenie uplatňuje. Z uvedeného pre odvolací súd vyplývalo, že žalobca sa môže domáhať nároku na vyplatenia náhrady za vyvlastnený pozemok v konaní o úschovách. Ďalšími dôvodmi zamietnutia žaloby sa nezaoberal a napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1, ods. 2 CSP potvrdil. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. c) CSP. Namietal, že súdy mu

nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP) a zároveň, rozhodnutie záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (vecnoprávne a záväzkovoprávne následky zmluvy (§ 421 ods. 1 písm. c) CSP). Záver súdu o nedostatku naliehavého právneho záujmu považoval za arbitrárny. Odvolaciemu súdu vytýkal, že poukázal na všeobecne formulované závery judikatúry, avšak bez akejkoľvek skutkovej spojitosti s posudzovaným prípadom. Nesprávny procesný postup súdu mal spočívať jednak v nedostatku riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia vyrovnávajúceho sa so všetkými podstatnými a relevantnými argumentmi. Tiež spočíva v tom, že v dôsledku nesprávneho právneho záveru o nedostatku naliehavého právneho záujmu bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces. Ďalej žalobca namietal arbitrárne závery ohľadne neplatnosti zmluvy podľa § 39, § 39a OZ a nevyporiadanie sa s jeho argumentáciou.

4. Žalovaná sa k podanému dovolaniu vyjadrila tak, že považovala rozsudok odvolacieho súdu ako aj prvostupňového súdu za vecne správny. Podľa jej názoru žalobca neuviedol žiadne relevantné dôvody podľa § 420 písm. f) CSP a nenastolil žiadnu právnu otázku podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP, ktorá by bola riešená dovolacím súdom rozdielne, a teda nepreukázal v dovolaní existenciu žiadneho dovolacieho dôvodu, žalovaná navrhla dovolanie žalobcu v celom rozsahu ako nepripustné odmietnuť, návrhu na odklad vykonateľnosti nevyhovieť a priznať žalovanej nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

5. Intervenient na strane žalovanej sa vo vyjadrení k dovolaniu plne stotožnil so závermi odvolacieho súdu. Zdôraznil, že dovolateľ žiadnym spôsobom nepreukázal danosť dovolacieho dôvodu podľa ustanovení § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. c) CSP. Navrhol dovolanie žalobcu podľa § 448 CSP zamietnuť a nevyhovieť návrhu dovolateľa na odklad právoplatnosti. Uplatnil si náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“, resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je prípustné, ale nedôvodné.

7. Posúdením návrhu dovolateľa o odklad právoplatnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia najvyšší súd nezistil splnenie podmienok pre vyhovieť návrhu v zmysle ustanovenia § 444 ods. 2 CSP, a preto v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

8. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

9. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

10. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

11. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

13. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný tak, ako sú obsahovo vymedzené v podanom dovolaní.

14. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

16. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (sp. zn. II. ÚS 559/2018, sp. zn. III. ÚS 47/2019, sp. zn. 4Cdo/140/2019 alebo sp. zn. 4Cdo/120/2019).

17. Dovolateľ vyvodzujúci prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietal arbitrárny, nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, bez akéhokoľvek posúdenia skutkových okolností, ako aj zjavné neodôvodnenie napadnutého rozhodnutia.

18. Pod nesprávnym procesným postupom súdu treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa znemožnila strane realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jeho práv a záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia bude znamenať nespravodlivý súdny proces. Pri posudzovaní namietaného nesprávneho procesného postupu, ktorý spočíva v tom, že strane bolo znemožnené uskutočňovať jej patriace procesné práva, je nevyhnutné posudzovať intenzitu zásahu do práva na spravodlivý proces a jednotlivé konkrétne porušenia procesných práv je potrebné hodnotiť v kontexte celého súdneho konania, v kontexte dopadu na ďalšie procesné postupy súdu a možnosti strany namietat' alebo zvrátiť nesprávny postup súdu. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné, alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (sp. zn. II. ÚS 78/05). Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (sp. zn. I. ÚS 188/06).

19. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo

možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 383/06).

20. V danom prípade dovolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa náležitosti odôvodnenia rozhodnutia (§ 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP), a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľné, neodôvodnené, či zjavne arbitrárne (svojvoľné). Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené, aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Z odôvodnenia rozhodnutí súdov (oboch) nižších inštancií je zrejmé, z akých skutkových zistení a právnych úvah vychádzali, keď dospeli k záveru o nedôvodnosti uplatneného nároku žalobcu, ktorým sa domáhal, aby súd určil, že bol vlastníkom vyvlastnenej časti pozemku ku dňu vyvlastnenia a časti pozemku, ktorá nebola vyvlastnená ku dňu vyvlastnenia podielovým spoluvlastníkom pozemku registra "E" parc. č. 1962, orná pôda o výmere 1683 m² v podiele 1/3, nachádzajúce sa v k.ú. Y. Okresný súd poukázal na okolnosti uzatvorenia kúpnych zmlúv a zámennej zmluvy, ktoré boli uvedené v odstúpení od zmluvy dňa 4. augusta 2015 žalovanou. Žalovaná v odstúpení od zmluvy uviedla, že ju navštívila osoba, ktorá sa predstavila ako U. O., ktorý ju presvedčal, aby zamenila pôdu v Y., o predaji poľnohospodárskej pôdy s tvrdením, že lepšiu kúpnu cenu za túto pôdu jej v súčasnosti nikto neponúkne, čiže ju účelovo uvádzal do omylu ohľadne výhodnosti tohto predaja. Následne zistila, že jej nebola vyplatená kúpna cena. Vytváraním časovej tiesne, nevedomosť žalovanej, dôverčivosť a neskúsenosť žalovanej ako predávajúcej došlo k urýchlenému podpisovaniu zmlúv za prítomnosti notára priamo u žalovanej. Tiež prvostupňový súd poukázal, že ponúknutá kúpna cena bola v hrubom nepomere k neskorším výkupným cenám. Zneužitím neskúsenosti, dôverčivosti a nedostatočnej informovanosti žalovanej, zamlčaním dôležitých skutočností, ktoré mali podstatný vplyv na uzatvorenie kúpnej zmluvy (vybudovanie strategického parku a následné vykupovanie pôdy za omnoho vyššie ceny), prvostupňový súd mal za to, že kúpna zmluva bola absolútne neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 a 39a Občianskeho zákonníka, pretože svojím obsahom a účelom sa prieči dobrým mravom. Prvostupňový súd poukázal na ust. § 140 Občianskeho zákonníka, keďže žalovaná ako predávajúca podielová spoluvlastníčka bola povinná svoje spoluvlastnícke podiely na nehnuteľnostiach ponúknuť najskôr na odkúpenie ostatným spoluvlastníkom, ktorá povinnosť vyplýva zo zákonom stanoveného predkupného práva. Podľa prvostupňového súdu zákon upravuje právo odstúpiť od zmluvy pre prípad uzavretia zmluvy v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok (§ 49 OZ). S poukazom na vyššie uvedené, prvostupňový súd mal za to, že kúpne zmluvy sú absolútne neplatným právnym úkonom. S týmto záverom sa stotožnil aj odvolací súd.

Súd prvej inštancie náležite objasnil, z akého dôvodu žalobca nemal naliehavý právny záujem na určení, že bol vlastníkom nehnuteľností ku dňu ich vyvlastnenia. Žalobca pritom nemal naliehavý právny záujem na podaní žaloby ani z dôvodu uplatňovania si náhrady za vyvlastnenie, pretože žalovaná mala vyplatenú kúpnu cenu a úschova náhrady za vyvlastnenie sa týka vzťahu medzi spoločnosťami MH Invest, s. r. o. a MH Invest II, s. r. o. Okresný súd pripomenul, že aj keby bol žalobca v konaní úspešný, neprinieslo by to žiadnu zmenu v právnom postavení sporových strán, vzhľadom na to, že došlo k vyvlastneniu nehnuteľností a doplnil, že žalovaná nebola v konaní ani pasívne legitimovaná, pretože v čase vyvlastnenia nebola vlastníčkou predmetnej nehnuteľnosti. Odvolací súd považoval uvedené závery súdu prvej inštancie za právne správne a uzavrel, že naliehavý právny záujem na žalobcom požadovanom určení nebol daný, pretože žalobcom požadované určenie by nemalo vplyv na zmenu aktuálne zapísaného vlastníka predmetných nehnuteľností, pretože žalobca sa tohto určenia nedomáhal a žiadal určiť vlastnícke právo iba ku dňu vyvlastnenia. Aktuálne evidovaný vlastníak nadobudol nehnuteľnosti vyvlastnením v zmysle zákona č. 282/2015 Z.z. a nebol právnym nástupcom žalovanej.

Z týchto dôvodov prvostupňový súd žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol a odvolací súd tento rozsudok potvrdil.

21. So zreteľom na uvedené možno konštatovať, že odvolací súd pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenul vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, a je zrejmé, ako a z akých dôvodov meritórne vo veci samej rozhodol. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) spĺňa požiadavky zákonného ustanovenia § 393 CSP týkajúceho sa náležitostí odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalobca sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

22. Keďže dovolací súd dospel k záveru, že žalobca neopodstatnene namieta, že mu odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP), pristúpil k posúdeniu dovolania žalobcu aj z hľadiska ďalšieho uplatneného dovolacieho dôvodu - nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom.

23. V zmysle § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Výpočet dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 CSP je taxatívny. Všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré nie sú vymenované v tomto ustanovení, sa vzťahujú výlučne na právnu otázku, riešenie ktorej viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu. Táto otázka má byť vymedzená tak, aby odpoveď na ňu priniesla vyriešenie právneho problému, a zároveň aby jej právne posúdenie odvolacím súdom prinieslo všeobecné riešenie tej istej typovej právnej situácie.

24. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP, dovolateľ namieta vecnoprávne a záväzkovoprávne účinky zmluvy.

25. Dovolací súd je viazaný iba vymedzením dovolacieho dôvodu a právnou otázkou, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré považuje dovolateľ za nesprávne, nie však už určením, pod ktorý prípad prípustnosti riešenia (§ 421) táto otázka spadá. Takéto riešenie významovo nespadá pod vymedzenie dovolacieho dôvodu (§ 432 ods. 2 CSP).

26. Vo vzťahu k prejednávanej veci dovolací súd dospel k záveru, že uvedená otázka nie je takou otázkou, ktorá by bola právne významnou v posudzovanom prípade. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

26.1. Právnou otázkou zásadného významu je podľa žalobkyne v danom prípade otázka „vecnoprávných a záväzkovoprávných účinkov zmluvy“.

26.2. Relevanciu podľa § 421 ods. 1 CSP má právna otázka (nie skutková) otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Musí ísť pritom o takú právnu otázku, ktorá bola podľa názoru dovolateľa odvolacím súdom vyriešená nesprávne (porovnaj § 432 ods. 1 CSP) a pri ktorej - s prihliadnutím na individuálne okolnosti veci (prípady) - zároveň platí, že ak by bola vyriešená správne,

súdy by nevyhnutne rozhodli inak, pre dovolateľa priaznivejším spôsobom.

26.3. Právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

27. Vzhľadom na formuláciu vymedzenej právnej otázky žalobcom dospel dovolací súd k záveru, že táto nekorešponduje s právnou otázkou, od vyriešenia ktorej záviselo dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. V posudzovanom prípade odvolací súd považoval rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny, z dôvodu, ktorého ho aj potvrdil. Oba súdy nižšej inštancie svoje rozhodnutia založili na vyriešení zásadnej právnej otázky o nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení na strane žalobcu, ktorej vyriešenie (posúdenie) možno považovať za jediný a postačujúci dôvod, na základe, ktorého dospeli oba súdy nižšej inštancie k záveru o zamietnutí žaloby.

28. V dovolaní žalobcom namietané právne posúdenie týkajúce sa vyriešenia ním vymedzenej právnej otázky, by mohlo mať znaky relevantné v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) CSP iba vtedy, ak by výsledok riešenia tejto otázky (posúdenia a vyhodnotenia) predstavoval jediný a výlučný dôvod, pre ktorý bolo v spore rozhodnuté v jeho neprospech.

29. So zreteľom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že v dovolaní absentuje také vymedzenie právnej otázky, od vyriešenia, ktorej reálne záviselo dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu; v dôsledku čoho prípustnosť jeho dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) CSP nevyplýva.

30. Podľa § 447 CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak a/ bolo podané oneskorene, b/ bolo podané neoprávnenou osobou, c/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d/ nemá náležitosti podľa § 428, e/ neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f/ nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435.

31. Z vyššie uvedených dôvodov najvyšší súd dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. f) CSP.

32. Najvyšší súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

33. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.